
ADVIES

**Ontwerpbesluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering
betreffende steun aan de ondernemingen van de sectoren van de
toeristische logies, de discotheken, de restaurants en cafés en
sommige van hun leveranciers, de evenementen, de cultuur, het
toerisme en de sport in het kader van de gezondheids crisis Covid-19**

Aanvrager	Staatssecretaris Barbara Trachte
Aanvraag ontvangen op	12 maart 2021 en 18 maart 2021
Aanvraag behandeld door	Raad van bestuur dringende aanhagigmaking
Advies uitgebracht door de Raad van bestuur op	22 maart 2021
Advies bekrachtigd door de Plenaire vergadering op	22 april 2021

Vooraf

Om de gevolgen van de Covid-19-pandemie te ondervangen, wil de Brusselse Hoofdstedelijke Regering steun verlenen aan de ondernemingen van de sectoren van het toeristisch logies, de discotheken, de restaurants en cafés en sommige van hun belangrijkste leveranciers, van de evenementen, de cultuur en het toerisme. Dit moet gebeuren door de invoering van een mechanisme van economische ondersteuning.

De Regering wil aldus steun verlenen aan de Brusselse ondernemingen die hun activiteiten ingevolge de maatregelen van de Nationale Gezondheidsraad nog niet hebben kunnen hervatten of die hard worden getroffen door de maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van het virus, en die *de facto* nagenoeg stilliggen.

De Regering gaat hiervoor uit van artikel 28 van de ordonnantie van 3 mei 2018 betreffende de steun voor de economische ontwikkeling van ondernemingen. Dit artikel laat toe om steun te verlenen aan ondernemingen die worden getroffen door een uitzonderlijk evenement, voor de herstelling van materiële schade, voor een verlies aan inkomsten en voor de vaste exploitatielasten. In het geval van deze steunmaatregel zal de de-minimisverordening als reglementaire basis inzake Staatssteun fungeren.

De bedragen van de steun zijn variabel en worden berekend in functie van het aantal voltijdse equivalenten van de ondernemingen en van de daling van het omzetcijfer tijdens het laatste trimester van 2020 ten opzichte van het laatste trimester van 2019. De bedragen van de steun variëren van 4.000 tot 125.000 euro.

Om deze steun te ontvangen, moeten de ondernemingen met name :

- Op 31 december 2020 ingeschreven zijn bij de K.B.O. en over tenminste één vestigingseenheid op het grondgebied van het Gewest beschikken, er een economische activiteit uitoefenen en er beschikken over menselijke middelen en eigen goederen die hen op specifieke wijze zijn bestemd;
- Hun sociale en fiscale verplichtingen en hun verplichtingen inzake publicatie van hun jaarrekeningen bij de Nationale Bank van België nakomen;
- Een zekere economische leefbaarheid en een reële activiteit aantonen door een minimaal omzetcijfer in 2019, bepaald in functie van het aantal vestigingseenheden van de onderneming;
- Niet een of meerdere premies hebben ontvangen die in de volgende besluiten worden bedoeld :
 - Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering met bijzondere machten nr. 2020/42 van 18 juni 2020 betreffende de toekenning van een premie voor de creatieve en culturele instellingen zonder winstoogmerk, getroffen door de Covid-19-crisis;
 - Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 12 oktober 2020 betreffende de steun tot vergoeding van de creatieve en culturele instellingen zonder winstoogmerk getroffen door de dringende maatregelen om de verspreiding van het Covid-19-virus te beperken;
 - Het besluit van de Brusselse Hoofdstedelijke Regering van 19 november 2020 betreffende steun tot vergoeding van exploitanten van taxidiensten en diensten voor het verhuren van voertuigen met chauffeur die getroffen zijn door de maatregelen die werden genomen om de verspreiding van het Covid-19-virus te beperken.

Advies

1. Algemene beschouwingen

Brupartners steunt volkomen de toekenning van steun op een variabele basis die rekening houdt met de individuele situaties en de schommelingen van de omzetcijfers voor en tijdens de crisis.

Brupartners vraagt zich af of het pertinent is om premies van dezelfde omvang aan te bieden aan ondernemingen zonder loontrekkende werknemers en aan ondernemingen met verschillende loontrekkende werknemers. Deze bezorgdheid, die tijdens vergaderingen voorafgaand aan de invoering van de premie werd geuit, kreeg nooit een antwoord. Om dit soort van valkuilen te vermijden, wenst **Brupartners** dat de sectorale sociale gesprekspartners in de toekomst op volwaardige wijze bij de uitwerking van zulke maatregelen met een gedeelde prioriteit worden betrokken.

Brupartners verheugt zich tevens over de toekenningsvoorwaarden wat betreft de daling van het omzetcijfer, de impact van de crisis op de activiteit van de ondernemingen, de naleving van de fiscale en sociale verplichtingen, evenals inzake het aantal voltijds equivalenten (VTE) van de ondernemingen. De plafonnering van de steun in functie van het aantal werknemers en het aantal vestigingen lijkt daarentegen onbillijk.

Daarbij komt dat **Brupartners** vaststelt dat de voorwaarde van het aantal VTE gebaseerd is op de laatste publicatie van de sociale balans (waarschijnlijk het jaar 2019). Dit vermijdt elke *ad hoc* aanwerving van een persoon die onmiddellijk in tijdelijke werkloosheid wordt geplaatst. Voor de ondernemingen, waarvoor geen publicatieverplichting geldt, is het de laatste DIMONA-aangifte die geldig is (art. 6). **Brupartners** wijst erop dat dit bijgevolg niet de omzeiling van het systeem uitsluit. **Brupartners** vraagt daarom om de referentieperiode aan te passen die in aanmerking wordt genomen.

Brupartners onderstreept eveneens dat de ondernemingen, die beroep doen op overheidssteun, in de eerste plaats hun eigen middelen moeten behouden om aldus hun activiteit in de toekomst veilig te stellen. In dit vooruitzicht zou de vergoeding van de aandeelhouders en gelijkgestelde investeerders (met uitzondering van de beheerders die daadwerkelijk aan de activiteit van de onderneming deelnemen indien dit hun enige betaalmodus is) zou moeten worden opgeschort tijdens de jaren waarin de overheidssteun wordt verleend. **Brupartners** vraagt aan de Regering om na te denken over zo'n mechanisme (vervroegde aangifte, bewijs neergelegde rekeningen e.d.).

De verschillen tussen de kalenders en voorwaarden van de verschillende steunmaatregelen bieden geen optimale leesbaarheid aan de ondernemers, en **Brupartners** herhaalt zijn vraag dat grote aandacht zou worden besteed aan een duidelijke en gerichte communicatie over deze steunmaatregelen aan de begunstigden, evenals aan de toekenning van toereikende termijnen om de indiening van de aanvragen mogelijk te maken.

2. Bijzondere beschouwingen

1.1 Wettelijke grondslag en toepassing van de de-minimisverordening

De Europese Commissie heeft meermaals de tijdelijke omkadering van de Staatssteun verlengd en uitgebreid om de economie van de Lidstaten in het kader van de Covid-19-pandemie te ondersteunen.

Het Brussels Hoofdstedelijk Gewest heeft meermaals beslist om van deze wettelijke basis (tijdelijke omkadering van de Staatssteun) geen gebruik te maken en om aan de de-minimisverordening de voorkeur te geven. De onmiddellijke en toekomstige gevolgen van deze keuze zullen voor de ondernemingen zwaar en onherroepelijk zijn.

In dit stadium van de crisis gaat geen enkele regio of land nog op deze wijze te werk.

De-minimissteun

De de-minimissteun is geplafonneerd op 200.000 euros per onderneming over een periode van drie financiële boekjaren, en is ontoereikend en onaangepast om de pandemie te ondervangen. Dit is de reden waarom de Europese Commissie de tijdelijke omkadering heeft aangenomen (en vervolgens uitgebreid) om de Lidstaten in de mogelijkheid te stellen om hun ondernemingen op doeltreffende wijze te ondersteunen en te redden.

Tijdelijke omkadering

De maxima bepaald door de Europese Commissie wat betreft de tijdelijke omkadering van de Staatssteun in de context van de Covid-19-crisis zijn:

- **1,8 miljoen euros** per onderneming;
- Voor de ondernemingen, die bijzonder hard door de Covid-19-crisis worden getroffen en die een omzetcijferverlies van tenminste 30% kennen tijdens de periode, die in aanmerking komt ten opzichte van dezelfde periode in 2019, kan de Staat tussenkomen in het aandeel van de vaste kosten van de ondernemingen die niet door hun ontvangsten worden gedekt, ten belope van **10 miljoen euros** per onderneming.

Het tweede maximum heeft als « ratio legis » de doelstellingen en bakens bedoeld door deze Tetra-premie (daling omzetcijfer en vaste kosten).

Brupartners stelt zich vragen bij de keuze van een andere wettelijke basis.

Gevolgen van de keuze van de de-minimisverordening als wettelijke basis

De gevolgen van de de-minimisenveloppe van 200.000 euros over 3 jaar zijn:

- Maximum van 5 vestigingseenheden verlaagd tot 3 vestigingseenheden in verschillende categorieën (waarvoor de bedragen op zich al laag zijn) want de de-minimisenveloppe is vol na 3 vestigingseenheden;
- Uitsluiting van de Tetra-steun van bepaalde ondernemingen voor hun vestigingseenheden te Brussel omdat hun vestigingseenheden in Vlaanderen de de-minimisenveloppe reeds hebben gevuld;
- Uitsluiting van de Tetra-steun van ondernemingen die enkel een of meerdere vestigingseenheden hebben te Brussel, want deze vestigingseenheid(-eenheden) zouden de de-minimisenveloppe reeds hebben gevuld met steun die geen enkel verband met de Covid-

crisis vertoont (bijvoorbeeld: een recurrente jaarlijkse toelage ontvangen voor de geleidelijke renovatie van ramen);

- Bepaalde ondernemingen kunnen de 3 voornoemde punten cumuleren;
- Zodra de de-minimisenvolpe is gevuld, kan er geen enkele toelage meer worden verstrekt aan de ondernemingen, en dit over een afgevlakte periode van 3 jaar (bijvoorbeeld voor de verbetering van de energieprestatie van de gebouwen).

Vlaanderen heeft de de-minimissteun aangewend aan het begin van de crisis (niemand wist hoelang de pandemie zou duren) om vervolgens op de tijdelijke omkadering over te stappen met de invoering van het « Vlaams beschermingsmechanisme 4 » en om uiteindelijk alles via de « globalisatiepremie » te corrigeren (maximum van 1 of 2 miljoen euros per onderneming), en dit eveneens krachtens de tijdelijke omkadering. Het Brussels gewest werkt op onverklaarbare wijze in de omgekeerde zin.

Dit element is essentieel, ook al zou het de storting van de premie kunnen uitstellen, meer bepaald in de aanhoudende context van onzekerheid wat betreft de duur van de sanitaire en economische crisis.

Brupartners vraagt bijgevolg aan de Regering om het advies van de Europese Commissie in te winnen opdat deze premie onder het stelsel van de tijdelijke omkadering zou vallen.

1.2 Vraagstuk van de tegoedbons en de voorschotten voor de reisagentschappen

Het vraagstuk van de tegoedbons en de voorschotten moet in aanmerking worden genomen om over een globale en werkelijkheidsgetrouwe visie van de financiële situatie van de reisagentschappen te beschikken. De tegoedbons zijn opgenomen in het zakencijfer van de meeste reisagentschappen maar moeten in feite in een afzonderlijke rekening worden ondergebracht. Indien deze bons niet worden gebruikt, dan zullen deze moeten worden terugbetaald. Deze situatie geldt eveneens voor de nog niet-terugbetaalde voorschotten die naar 2021 werden opgeschort. Deze beide elementen vervalsen de reële financiële situatie van de reisagentschappen. De situatie was dezelfde bij de toekenning van de evenementenpremie. De reisagentschappen hadden slechts het basisbedrag verkregen. De dossiers moesten worden heropend om hen toe te laten het verhoogde bedrag te bekomen. **Brupartners** vraagt om rekening te houden met deze realiteit bij de behandeling van de dossiers en om desgevallend voor een individuele behandeling van de dossiers te kiezen.

1.3 Vraagstuk van de sportverenigingen en de sportinrichtingen

De lidgelden van de leden vertegenwoordigen het merendeel van de financiële inkomsten van de sportverenigingen. Sommige verenigingen hebben beslist om voor het volgende seizoen (2021-2022) een korting te verlenen aan hun leden die hun lidgeld hebben betaald. De inkomstenderving voor deze verenigingen zal zich bijgevolg eind 2021 en niet in 2020 laten gevoelen. De vergelijking van de inkomstencijfers van het laatste trimester 2019 en 2020 laat niet toe om met deze elementen rekening te houden. **Brupartners** vraagt om een andere berekeningsmethode toe te passen voor de berekening van deze daling van de inkomsten van deze sportverenigingen.

1.4 Vraagstuk van de hotels die in 2020 met hun activiteiten zijn gestart

De premie voor de hotels, die in 2020 hun deuren hebben geopend en het jaar tevoren geen enkele premie hadden ontvangen (zo sloot de hotelpremie de na 7 juli 2020 geregistreerde hotels uit)

bedraagt 4.000 EUR of 10.000 EUR en vormt een discriminatie op grond van de overwegingen van het Tertra-besluit, namelijk : “de sterke daling van het omzetcijfer van de ondernemingen van de betrokken sectoren; dat deze vaste kosten moeten blijven dragen en vaak hebben moeten investeren om aan de gezondheidsvoorschriften te voldoen; dat als gevolg daarvan een aanzienlijk deel van deze ondernemingen momenteel in een zeer slechte financiële positie verkeert en dat sommige zich zelfs op de rand van het faillissement bevinden; dat deze ondernemingen veel personeel in dienst hebben; dat de ineenstorting van deze economische sector negatieve gevolgen zou hebben voor andere verwante sectoren”.

Zo bedraagt de gemiddelde daling van het omzetcijfer van de hotelsector (NACE code 55.100) in het Brussels gewest tijdens het 4de trimester van 2020 in verhouding tot het 4de trimester van 2019 min 84%. **Brupartners** pleit er daarom voor dat de premie voor de nieuwe hotels in functie van het aantal VTE zou worden toegekend.

1.5 Discretionaire bevoegdheid van het Bestuur

Het criterium van het omzetverlies is essentieel om het bedrag van de toegekende premie te bepalen. Het is dan ook primordiaal dat de weerhouden referentieperiode zo goed mogelijk de situaties van de verschillende sectoren zou weergeven. Om te verhelpen aan de gebreken die een willekeurige keuze zou kunnen meebrengen, stelt **Brupartners** voor om zoals de federale overheidsdiensten te werk te gaan, met een of meerdere omzendbrieven. Dit zou toelaten om een administratief kader te creëren, wat op hun beurt de ambtenaren van Brussel Economie & Werkgelegenheid in de mogelijkheid zou stellen om hun recht van discretie uit te oefenen, evenals aan de begunstigden van maatregelen om zich in scenario's in te schrijven die niet zijn voorzien in de wetgeving die in de bijlagen bij het Belgisch Staatsblad zijn gepubliceerd. Deze omzendbrieven kunnen makkelijk worden bijgewerkt in functie van de gevallen waarmee men te maken krijgt. **Brupartners** herhaalt namelijk zijn wens om een niet-automatische procedure te voorzien die de toekenning van deze premie mogelijk maakt aan ondernemingen die niet aan de voorwaarden voldoen maar zich wel degelijk in de geest van de steun inschrijven.

1.6 Proportionaliteit van de sancties (artikel 8)

Brupartners is van oordeel dat de sancties in functie van de ernst van de tekortkoming moeten kunnen worden gemoduleerd. Met de huidige formulering zou men ervan kunnen uitgaan dat een onderneming elke steun zou verliezen indien de kleinste sanitaire maatregel in het kader van de Covid-19-crisis niet wordt nageleefd (wat niet altijd de fout van de uitbater is en zich kan voordoen terwijl alle procedures werden voorzien).

1.7 Vraagstuk van de industriële keukens

Brupartners verwondert zich over de uitsluiting van de industriële keukens (NACE code : 56290) uit het toepassingsveld van de premie. De redenering voor deze uitsluiting gaat ervan uit dat deze inrichtingen niet verplicht werden gesloten. Dit geldt nochtans ook voor andere sectoren die wel werden geholpen.

Daarbij komt dat :

- De gezondheids- en de overheidssector maximum 60% van het omzetcijfer van de industriële keukens vertegenwoordigen en de verliezen van de sector minstens gelijkaardig zijn aan deze van de sectoren die de premie genieten;
- Omwille van de maatregelen die het telewerk bevorderen of ertoe verplichten, werden tal van contracten voor de bedrijfskantines tot eind 2020 opgeschort, zonder dat er voor 2021 vooruitzichten beschikbaar zijn;
- De activiteiten, die in deze sector nog mogelijk zijn, zijn heel wat minder winstgevend omwille van de aard van de aangeboden producten (voorverpakte salades en broodjes).

Het criterium van het omzetverlies sluit misbruik uit en de maatregelen ter bestrijding van de verspreiding van het Covid-19-virus hebben eveneens een aanzienlijke impact op de sector uitgeoefend. **Brupartners** vindt het daarom gepast dat de industriële keukens in het toepassingsveld van de premie worden opgenomen.

1.8 Vraagstuk van de evenementensector

De referentieperiode voor de berekening van het omzetcijferverlies, namelijk een vergelijking tussen het 4de trimester van 2020 en het 4de trimester van 2019, is niet representatief voor de activiteiten van de evenementensector. Immers, hun activiteit is seizoensgebonden, en tijdens het 4de trimester worden door deze sector weinig inkomsten gegenereerd. Het behoud van deze referentieperiode heeft als feitelijk gevolg dat talrijke ondernemingen van de sector van het genot van de premie worden uitgesloten. **Brupartners** vraagt om de berekening van het omzetcijferverlies te baseren op het 2de, 3de en 4de trimester teneinde met de reële situatie van de ondernemingen van de evenementensector overeen te stemmen.

Deze sector werkt met heel wat uitzendkrachten. Bepaalde ondernemingen bieden aldus van 50 tot 100.000 uren – en meer – werk via dit kanaal aan. Zij zouden de premie moeten kunnen ontvangen vermits zij via dit kanaal op structurele wijze permanente tewerkstelling aanbieden. **Brupartners** vraagt dat – meer bepaald voor deze sector - ook het tewerkstellingsvolume voor uitzendkrachten in aanmerking zou worden genomen bij de berekening van de Tetra-premie.

1.9 Sectoren uitgesloten van het toepassingsveld

Om de reikwijdte van de steun beter met de realiteit van de sectoren, die door de crisis getroffen worden, te laten overeenstemmen, vraagt **Brupartners** om de volgende NACE codes in de premie op te nemen, voor zover de ondernemingen van de sector geen immunisatie van hun toelagen genieten en activiteiten verrichten die met deze premie verband houden :

- 85592 – Beroepsopleiding
- 88999 – Andere vormen van maatschappelijke dienstverlening zonder huisvesting, n.e.g.,
- 94999 – Overige verenigingen, n.e.g.
- 94992 – Verenigingen en bewegingen voor volwassenen

*
* *